

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-02-12

Ärendenummer
NV-25-057205

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över remiss av vissa redovisade regeringsuppdrag om säl och skarv (LI2025/02064)

Sammanfattning

Naturvårdsverket instämmer helt i flertalet av länsstyrelsernas förslag i deras gemensamma rapportering av ett regeringsuppdrag om förvaltning av säl och skarv som sammanställts av Länsstyrelsen i Stockholm.

Myndigheten anser att det behövs en mer sammanhållen sälförvaltning. Naturvårdsverket instämmer i att sälförvaltningen bör samlas på en och samma myndighet och är beredda att ta det ansvaret om regeringen så beslutar. För att sälförvaltningen ska kunna fungera bättre och motsvara de förväntningar som finns krävs också en mer ändamålsenlig resurssättning än idag.

Naturvårdsverket motsätter sig länsstyrelsernas förslag om att skador på fisk och fiske i nuläget ska regleras av Naturvårdsverkets föreskrifter om viltskador. Bakgrund till ställningstagande är att Naturvårdsverket i dagsläget inte förfogar över de verktyg som avser säl- och fiskeriförvaltningen och därför bedömer att hanteringen av de skador som predatorer orsakar fiskerinäringen ligger utanför Naturvårdsverkets ansvarsområde.

Naturvårdsverket har inga synpunkter på de fyra länsstyrelsernas uppdragsredovisningar om sälskyddsområden och inte heller på Naturvårdsverkets skrivelse som ingick i det remitterade materialet.

Naturvårdsverket lämnar inga synpunkter på vår egen redovisning *Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet*.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Rapportering av uppdrag A. Nationella mål, punkt 20 i Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Stockholms diarienummer 106- 8395-2025.

Nationella myndigheter och förvaltning av säl och skarv

Naturvårdsverket instämmer i att sälförvaltningen bör samlas på en och samma myndighet och är beredda att ta det ansvaret om regeringen så beslutar. Naturvårdsverket anser även att oavsett hur ansvarsfördelningen utformas behövs tillräckliga, ändamålsenliga och långsiktiga resurser, samt en strukturerad och välfungerande samverkan mellan berörda myndigheter.

En mer sammanhållen sälförvaltning kan bland annat förkorta handläggningstiderna och underlätta användningen av jakt som förvaltningsverktyg.

Data avseende sälpopulationernas status

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att årliga populationsskattningar av de tre sälarterna bör genomföras och publiceras.

Naturvårdsverket föreslår att ansvarig förvaltningsmyndighet tar fram årliga rapporter liknande de rapporter som tas fram för de stora rovdjurens populationsstorlek och utbredning. För att tydliggöra ansvar för en sådan lösning utvecklas bör ansvar regleras i lagstiftning liknande det regelverk som anges i förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn. En formulering motsvarande innehållet i 8 och 9 §§ i denna förordning skulle då vara:

[ansvarig förvaltningsmyndighet] ska varje år undersöka populationsstorlek och utbredning samt fastställa inventeringsresultat för gråsäl, knubbsäl och östersjövikare.

Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027

Bidrag för destruktion av säl

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att kommuner och intresseorganisationer också kan söka bidrag för destruktion av säl.

Genom att fler ges möjlighet att ansöka om bidrag till destruktion av säl kan motivationen att bärga säl öka. Detta är positivt ur flera aspekter. Genom bidrag för destruktion bedömer Naturvårdsverket att motivation att bärga sälar ökar. En positiv effekt av en ökad bärgningsfrekvens är att urvalet av sälar för provtagning ökar. Vidare skulle en ökad motivation få fler att lära sig bärga sälar på ett effektivt sätt, vilket kan bidra till att bättre bruka sälar som en resurs. En ökad bärgningsfrekvens bidrar även till att färre döda sälar kan flyta upp på stränder och utgöra en hälsorisk för omgivande samhälle.

Stöd för kompetensutveckling och bilda nätverk inom fiske

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att förvaltningsåtgärden *Stöd för kompetensutveckling och bilda nätverk inom fiske* behöver ha riktade medel för förvaltningsåtgärder för säl och skarv.

Förslaget ligger i samma riktning som det förslag Naturvårdsverket lämnat avseende möjligheten att upphandla en leverantör av tjänster för förvaltning av skarv (NV-25-002592). Att genomföra förvaltningsåtgärder för säl och skarv kräver att kompetens och erfarenhet utvecklas hos utförare, något som skulle kunna stimuleras genom länsstyrelsernas förslag.

Jakt på skarv

Skyddsjakt på enskilda initiativ i enlighet med jaktförordningen (1987:905) bilaga 4

Naturvårdsverket instämmer delvis i länsstyrelsernas förslag om skyddsjakt på skarv.

I Naturvårdsverkets skrivelse (NV-25-002592) redovisas ett liknande men inte lika omfattande förslag som länsstyrelsernas. Länsstyrelsernas förslag innefattar även skyddsjakt på enskilda initiativ i:

- 1) Vättern, Vänern, Hjälmaren och Mälaren
- 2) Övriga inlandsvatten

Naturvårdsverket har gjort bedömningen att det inte generellt går att motivera skyddsjakt på skarv i Vättern, Vänern, Hjälmaren och Mälaren då dessa sjöar är stora och förhållandena kan variera mycket inom sjöarna, såväl avseende skarvpopulationernas fördelning och förekomst att hotade fiskbestånd. Vad gäller övriga inlandsvatten bedömer Naturvårdsverket att det är än mer svårt att generalisera behovet av skyddsjakt utifrån skarvförekomst och om bestånden av de utpekade arterna är hotade i den enskilda sjön. Naturvårdsverket gör därför bedömning att eventuell skyddsjakt på storskarv i sötvatten även fortsättningsvis bör hanteras genom beslut av länsstyrelsen.

Vägledning till länsstyrelserna hur skarvpopulationen praktiskt kan regleras på effektivast möjliga sätt

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att Naturvårdsverket bör få i uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna ta fram vägledning om reglering av skarvpopulationer. Förslaget är i linje med det arbete Naturvårdsverket redan påbörjat, i samverkan med dansk expertis, om att ta fram ett verktyg för att bedöma kvantitativa effekter av olika förvaltningsåtgärder under våren 2026.

Regionala förvaltningsplaner för skarv

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att fler regionala förvaltningsplaner för skarv bör tas fram.

Behovet och nyttan av regionala förvaltningsplaner är stort och utgör en grund för att tydliggöra förvaltningens mål och nödvändiga åtgärder för att nå målen. Genom förvaltningsplaner klargörs mål och skapas bättre transparens och möjlighet till deltagande vid framtagandet av dessa.

Räkning av skarv

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att den myndighet som har det nationella förvaltningsansvaret för skarv bör samordna länsstyrelsernas inventeringar och göra regelbundna sammanställningar. Att hålla samman olika delar av skarvförvaltningen i en myndighet ger en effektivare förvaltning.

Naturvårdsverket har påbörjat samverkan med SLU kring skarvinventering inför en föreslagen paneuropeisk inventering 2027. Samtidigt diskuterades även möjligheten att Naturvårdsverket tillsammans med SLU, länsstyrelserna och Svensk fågeltaxering utarbetar ett gemensamt inventeringssystem med tillräcklig precision och noggrannhet för att fortlöpande följa skarvpopulationens utveckling i Sverige. Möjligheten till att utveckla och driva ett sådant system är avhängigt tillgången på medel, vilket avser såväl Naturvårdsverket som länsstyrelserna och som beskrivs i redovisningen av regeringsuppdraget.

Säljakt

Naturvårdsverket har ingen synpunkt på detta förslag.

Då detta förslag främst har effekter på Havs- och vattenmyndighetens ansvarsområden på nationell nivå har Naturvårdsverket inga synpunkter på detta förslag. Sett till den ytterst begränsade mängden ansökningar om skyddsjakt på sälar i sötvattensmiljöer har förslaget ingen påverkan på Naturvårdsverkets uppdrag att fatta beslut om säljakt.

Handelsförbud på sälprodukter

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att handelsförbudet på sälprodukter bör tas bort.

Förslaget ligger helt i linje med Naturvårdsverkets bedömning av handelsförbud på sälprodukter som beskrivs i Naturvårdsverkets redovisning i regeringsuppdraget: Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet (NV-25-002592).

Viltförvaltningsdelegationerna

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att ändra i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

Förslaget ligger väl i linje med Naturvårdsverkets förslag om regionaliserad sälförvaltning som redovisas i regeringsuppdraget: Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet (NV-25-002592).

Viltskadeanslaget

Naturvårdsverket instämmer inte i länsstyrelsernas förslag om att skador på fisk och fiske i nuläget ska regleras av Naturvårdsverkets föreskrifter om viltskador.

Myndigheten förfogar i dagsläget inte över de verktyg som avser säl- och fiskeriförvaltningen och bedömer därför att hanteringen av de skador som predatorer orsakar fiskerinäringen ligger utanför Naturvårdsverkets ansvarsområde. Eftersom viltskadeanslaget i stor utsträckning är kopplat till skador orsakade av säl, anser Naturvårdsverket att anslaget bör följa den myndighet som har ansvar för sälförvaltningen.

Ökad samverkan inom och mellan myndigheter

Program sälar och fiske

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om stärkt myndighetssamverkan inom *Program sälar och fiske*.

Förslaget om att stärka samverkan mellan berörda myndigheter inom *Program sälar och fiske* är i linje med Naturvårdsverkets bedömning om att sälförvaltningen skulle gynnas av en mer sammanhållen förvaltning. Samtidigt finns ett tydligt behov av att programmet tillförs tillräckliga och långsiktiga resurser. För att arbetet ska bli effektivt krävs även en tydlig struktur och samordnande ledning från berörda myndigheter.

Ekosystembaserad förvaltning

Naturvårdsverket instämmer i förslaget om att lansera ekosystembaserad förvaltning av säl och skarv.

Förslaget ligger väl i linje med Naturvårdsverkets förslag om regionaliserad sälförvaltning som redovisas i regeringsuppdraget: Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet (NV-25-002592). Där föreslår Naturvårdsverket en liknade gruppering av län inom vilken

samverkan bör stärkas, utifrån att dessa län har mycket gemensamt samt att sälpopulationerna rör sig över stora områden utan att ta hänsyn till länsgränser. Naturvårdsverket bedömer att en särskild årlig konferens med fokus på säl och skarv kan vara lämplig.

Fyra länsstyrelser redovisning av översyner av salskyddsområden som inte längre är nödvändiga för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för säl

Naturvårdsverket har inga synpunkter på de fyra länsstyrelsernas uppdragsredovisningar. Länsstyrelsernas uppdragsredovisningar redogör för översynernas resultat och respektive länsstyrelses inriktning för det fortsatta arbetet med salskyddsområdena, men saknar förslag till regeringen som Naturvårdsverket kan ta ställning till.

Naturvårdsverkets redovisning av skrivelsen Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet.

Naturvårdsverket har inga ytterligare synpunkter på den skrivelse som Naturvårdsverket tagit fram inom ramen för sitt regeringsuppdrag: Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet (NV-25-002592).

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna efter föredragning av biträdande avdelningschefen Johan Bogren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand, handläggarna Christine Aminoff, Jens Andersson och Erik Stigell.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Johan Bogren

Kopia till: kn.registrator@regeringskansliet.se, regeringskansliet@atta45.se, li.fjr@regeringskansliet.se